

تفسیر قرآن مجید

نور حق به خاموشی نمیگردید

۷- وَمِنْ أَظْلَمُ مَنْ مِنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذْبَ وَهُوَ يَدْعُ إِلَى الْإِسْلَامِ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ .

ظالم را آنکه بخدا دروغ می‌بندد (پیامبر او را تکذیب می‌کند و معجزه او را سحر می‌خواند) در حالی که بسوی اسلام دعوت می‌شود، کیست؟! خداوند گروه ستمگران راهداشت نمی‌کند.

۸- يَرِيدُونْ لِيُطْفَئُنُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مَتَمْ نُورُهُ وَلَوْ
كَرِهُ الْكَافِرُونَ

می‌خواهند نور خدا را بادهن‌های خود خاموش کنند، خدا کامل کننده نور خوش است (و آئین او سراسر جهان را خواهد گرفت) اگرچه کافران کراحت داشته باشند.

۹- هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ (۱)
عَلَى الْأَدِينَ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ .

او (خدائی) است که پیامبر خود را با کتاب هدایت (کننده) و آئین حق و استوار فرستاد، تا آنرا بر تمام آئینه‌گاباب و پیروز گرداند، اگرچه مشکان مکروه بشمارند.

جای گفتگو نیست که یکی از نعمت‌های بزرگ جهان طبیعت «نور» است، نور جسمی است دارای مزایا و امنیاتی که ذندگی جانداران و گیاهان بدون آن امکان پذیر نیست، و اگر روزی «دوشنبه» از صفحه هستی رخت بر بندد، طومار زیدگی درهم پیچیده می‌شود، اینک آثار چشم گیر نور را می‌توان در چهار قسمت خلاصه کرد:

۱- پژوهش دهنده جانداران و گیاهان

جانداران و گیاهان در پژوهش نور، رشد نموده، و به سرحد تکامل می‌رسند، تا چندی پیش تصور می‌کردند که اعماق دریا خالی از نور است، و فقط جانداران و گیاهان خشکی در پژوهش خود بنور نیازمند می‌باشند، ولی اخیراً

۱- ضمیر «لیظهره» به «دین الحق» بر می‌گردد.

کشف گردید که نور در تمام دریا وجود دارد ، و سازنده نور، بدنها خود جانداران دریا است و چه بسا احتمال میدهدند که پروردش آنها بوسیله انوار دریائی انجام میگیرد . توضیح اینکه دراعماق بیش از ۵۰۰ مترالی ۶۰۰ متر ظلمت حکم فرما است ، و نور خورشید پس از آنکه بتدریج انوار «قرمز» و «نارنجی» و «زرد» و «سبز» و «آبی» خود را از دست میدهد، جای خود را به «نور تاریکی» میدهد که از بدن موجودات زنده ذیر دریا ساطع است ، و از عمق شصده متر بعد فقط موجودات دریا هستند که از سطح بدن آنها نوری کم و بیش میتابد. حیوانات مزبور در حقیقت به مثابه فانوسهای زنده‌ای هستند که دراعماق دریا روشن شده‌اند» (۱) .

اگر در ماه مرداد از عرضه کشتی به آب دریا بنگرید ، تصویر میکنید که ستارگان آسمان دهها هزار برابر شده و عکسشان در آب افتد ، واگر دستتانرا در آب فرو ببرید انگشتان شما از ذرات نور افی پوشیده میشود ، این ذرات درخششند از حیوانی است ذره بینی که به «نوکتیکوک» موسوم است .

خلاصه نه تنها جانداران دریائی دراعماق پائین تراز شصده متری زنده‌گی میکنند، بدیرا نور میبخشند ، بلکه نباتات ثابت دریائی نیز این اثر را دارند ، و از این طریق ، به پیدایش حیات وادمه آن دراعماق آبها ، امکان بخشیده‌اند . (۲)

۲- سرعتین حرکت، حرکت نور است نور در هر نایه سیصد هزار کیلومتر (معادل ۵ هزار فرسخ) سرعت دارد و هیچ موجود مادی از نظر سرعت نمی‌تواند به پای آن برسد ، زیرا اگر جسمی معادل سرعت نور حرکت نماید ، بیدرنک تبدیل به انرژی و نیرو میگردد .

۳- نور از پدیده‌هایی است که طبیعاً واضح و روشن است ، وبالذات خود را نشان میدهد و در دیدن آن نیازی به چیزی نداریم، برخلاف پدیده‌های دیگر مادی که در رویت آنها به نور نیازمندیم ، رویت اشکال والوان و تشخیص اجسام همگی بوسیله نور انجام میگیرد ، هنگام شب پرده ضخیمی در تاریکی بر روی موجودات و حرکات انسانی میافتد. همه موجودات یکنواخت و بیک صورت و چهره ، جلوه‌گری مینمایند از این نظر در تاریکی شب نمی‌توان میان عبادت عابدان و کارهای خدا پسندانه مردان نیک اجتماع ، و حرکات مرموzedan و راهنمایان فرق گذارد ، و همواره ینماگران و دزدان اموال و ثروت ، و گروههای تبهکار ، از فرست ظلمت شب استفاده نموده از خانه خود بیرون آمدند ، دست بیجنایت میزندند . ولی از قرآن اینکه روشی روز ، پرده از روی جنایات آنها بردارد ، در پایان شب ، باز به خانه‌های خود برگشته و جامعه را بحال خود رها می‌کنند .

(۱) : نظری به طبیعت و اسرار آن ص ۶۷-۶۵

اینها همگی آثار بارز نور حسی است ولی از آنجا که نور معنوی نیز از این آثار بوجده بگری برخوردار است، قرآن لفظ نور را در مواردی که میان آنها و نور مادی از نظر آثاره شابهت وجود دارد، بکاربرده است.

قرآن علاوه بر اینکه لفظ «نور» را در مورد خود خدا بکاربرده (۱) در سه مورد در راجائی لفظ «نور» را در اسلام و ایمان بکاربرده و ایمان را نوروکفر را «ظلمت» خوانده و میفرماید الله ولی‌الذین آمنوا يخرجهم من الظلمات الی النور. بقره ۲۵۷ : خداوند دوست‌کسانی است که ایمان داردند، آنها را از تاریکی (کفر) وارد روشنی (ایمان) مینماید.

و در جای دیگر این لفظ را در باره قرآن بکاربرده و این کتاب آسمانی را که نور بخش قلوب و راهنمای بشر در زندگی است، نور نامیده و می‌فرماید : و انزلنَا الیکم نورا مبینا . نساء - ۱۷۴ : نور روشنی (قرآن) برای شما نازل کردیم و گاهی خود پیامبر وابن منبع نور الهی و روشنی را نور نامیده و می‌فرماید : قد جاءكم من الله نور و کتاب مبین . مائدہ ۱۵ : از جانب خدا نور (پیامبر) و کتاب روشنی بسوی شما آمده است.

از آنجا که قرآن این لفظ را در یک معنی بکاربرده است، امکان دارد که مقصد از «نور الله» در جمله «لیطفاً نور الله» (۲) همه و یا یکی از معانی سه گانه یادشده باشد.

ممکن است مقصود «قرآن» باشد، زیرا در آیه ششم بطور کنایه نامی از قرآن برده نشده و یادآور گردیده که مسیحیان پس از شناسایی موعود انجیل، معجزه اوران سحر خوانده‌اند (۳) گذشته ازین، در آیه هفتم کسانی را که بخدا افتقاء می‌بندند، در حالی که به اسلام خوانده می‌شوند، ستمگرترین افراد خوانده است، افتقاء این افراد اینست که معجزه پیامبر اسلام و موعود انجیل را سحر می‌خوانندند، روی این قرآن میتوان گفت که منظور از «نوری» که کافران در خاموش کردن آن می‌کوشند، همان قرآن است.

ممکن است مقصود پیامبر باشد، زیرا در آیه ششم آمدن پیامبری را که نام او «احمد» است محور بحث قرارداده و در آیه نیز درباره بعثت او سخن می‌گوید آن جا که میفرماید: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ».

چنانکه احتمال دارد که مقصود از «نور» آئین اسلام باشد زیرا چنانکه ملاحظه می‌فرمایید، موضوع بعثت پیامبر را با ارسال دین استوار (دین الحق) باهمذکر کرده است.

(۱) : الله نور السموات والارض . نور،

(۲) : بدآیه هشتم و ترجمه آن مراجعته بفرمایید.

(۳) فلماجاء هم بالبيانات قالوا هذا سحر مبین .

خلاصه در خلال این آیات برای هریک از معانی سه گانه قرینه وجود دارد، و نمیتوان یکی را بر دیگری ترجیح داد. و در هر حال قرآن نور است، پیامبر نور است، ایمان و اسلام نور است، چرا؟ زیرا هریک از آنها آثار بر جسته نور حسی را بطرز جالب تر و ارزش‌های دارا هستند.

چرا آنها را نورمنی نامیم

اگر نور حسی پروردش دهنده جانداران و گیاهان است، همچنین نور منوی (قرآن، پیامبر، ایمان) مربی دل و جان و موجب تکامل انسان می‌باشد، و آدمی در سایه این انوار الهی، که همگی از نور نامتناهی خداوند سرچشمه می‌گیرند، به آخرین حد تکامل از نظر علم و عمل میرسد.

اگر نور حسی نشان دهنده خود و موجودات دیگر است، نور حق نیز پیوسته ساطع و فروزان، و حقیقت خود را برای انسان مینمایاند.

اگر نور حسی کوتاه‌کننده دست جنایتکاران و بازدارنده آنان از خیانت است، نور منوی نیز، تبعیکاران اجتماع را از هر نوع فعالیت ضد اخلاقی و اجتماعی بازداشت، و فرصت فعالیت به آنان نمی‌دهد.

اگر در تاریکی شب یغماً گران اموال، بفکر جنایت می‌افتدند، در موافقی که نور منوی در نقطه‌ای به ضعف می‌گراید، دزدان اخلاق و سرمایه‌های انسانی، از فرصت استفاده نموده و بفکر سست کردن پایه ایمان و ایجاد هرج و مرج می‌باشند.

اگر نور حسی بسرعت سر سام آورد، فواصل مکانی را طی می‌کند، نور منوی در قلوب آماده وارواح پاک و سر شتهای دست نخورده آنچنان نفوذ می‌کند که در اندک زمانی، قلوب ملنها را تسخیر نموده، و دامنه نفوذ خود را به نقاط دور گیتی میرساند.

به همین مناسبت که نور منوی، نیز بسان نور حسی، سرعت نفوذ در قلوب وارواح دارد قرآن نوید قطعی میدهد که این نور (آئین حق) سرانجام سراسر جهان را فرا خواهد گرفت و خداوند آنرا بر همه ادیان پیروز خواهد گردانید آنجا که می‌فرماید:

لیظهر هعلی الدین گله: بر هر چه بنام دین است، پیروز خواهد ساخت.